

Kratka analiza klicev na interventno številko 113 v obdobju pred, med in po epidemiji covid-19

Bogomil Brvar, Mojca M. Plesničar

1. Uvod

Prva polovica leta 2020 je v življenja ljudi po vsem svetu prinesla veliko sprememb. Za evropski in tudi naš prostor je obdobje od marca naprej pomenilo radikalno drugačne dnevne rutine in spremembe v vseh sferah našega življenja: delovnem, družabnem, domačem.¹ V tem prispevku smo želeli preveriti, ali in kako so se spremenjene razmere odražale v poseganju ljudi po interventni številki, ki jo nudi policija.

Takšna analiza ne kaže nujno realnih sprememb v kriminaliteti, za to tudi podatki policije o kriminaliteti niso dovolj. Potrebovali bi vsaj še nadaljnje korake v kazenskopravni obravnavi: odločitve tožilstva in odločitve sodišč, za kar je prezgodaj. Tudi s temi podatki pa ne bi dobili vpogleda v temno, torej nezaznano, polje kriminalitete, ki ga vsaj delno lahko ugotavljal le viktimološke študije.² Kljub temu menimo, da so tudi taki manjši izseki iz merjenja kriminalitete ali – v primeru tega prispevka – poseganja ljudi po pomoči policije, lahko koristni z vidika boljšega razumevanja dogajanja v tem obdobju in morebitnih priprav na prihajajoče negotovo obdobje.

Operativno-komunikacijski centri (OKC) slovenske policije so "urgentne" službe, ki 24 ur na dan sprejemajo klice prebivalcev. Čeprav je številka 113 pri nas in drugod po Evropi namenjena nujnim klicem, prebivalci kličejo iz različnih razlogov. Z enostavno statistično obdelavo podatkov, ki jih vsebujejo dnevna poročila Policije,³ objavljena na njeni spletni strani, smo želeli dobiti vsaj delen vpogled na področje varnosti ljudi in premoženja v preučevanem časovnem obdobju. Zanimala nas je primerjava med tremi časovnimi obdobji: obdobjem pred razglasitvijo epidemije covid-19 (januar, februar), obdobjem strogih omejitvenih ukrepov (marec, april) in obdobjem po sprostitvi dela ukrepov (maj).

Klici, ki jih prejmejo OKC-ji, se med seboj pomembno razlikujejo. Del teh klicev ne zahteva formalne reakcije oz. intervencije policije: policist, ki sprejme klic, zadevo zaključi le z nasvetom. Na del klicev pa se policija odzove z intervencijo, torej se odpravi na kraj dogodka. Pregled statistike nam pokaže, da se je število vseh klicev na številko 113 marca in aprila povečalo, število interventnih klicev, torej takšnih, ki zahtevajo aktivnost policije, pa zmanjšalo. Začetni porast v času epidemije lahko pripišemo klicem ljudi, ki so potrebovali

---

¹ Glej tudi Plesničar, M., Drobňjak, M., Filipčič, K. (2020) Kriminaliteta v času covid-19, Inštitut za kriminologijo, dostopno na: <http://inst-krim.si/2020/04/kriminaliteta-v-casu-covid-19/>.

² Prav tam, str. 3-4.

³ Dnevna poročila policija redno objavlja na svoji spletni strani, dostopna so na <https://www.policija.si/medijsko-sredisce/dogodki-v-zadnjih-24-urah>.

informacije v zvezi z epidemijo in ukrepi zoper njo.⁴ Zato ne preseneča, da je bilo v tem obdobju manj klicev, ki so zahtevali intervencijo. Že po 1. maju se je število vseh klicev nekoliko zmanjšalo, povečalo pa število interventnih dogodkov.

Na podlagi podatkov Policije smo lahko posamezna področja, zaradi katerih ljudje kličejo na nujno številko, pogledali tudi natančneje: pod drobnogled smo tako vzeli prometne nesreče, tri skupine kaznivih dejanj: kazniva dejanja zoper življenje in telo, premoženjska kazniva dejanja ter nasilje v družini, ter prekrške zoper javni red in mir.

2. Izhodišče: Vsebina dnevnih statističnih poročil številke 113

Na interventno številko policije 113 lahko pokliče vsakdo, ki potrebuje pomoč, v vsakem času. Klic sprejme policist v operativno-komunikacijskem centru. Policija pri tem klicatelje spodbuja, da so pri klicanju na številko 113 kar najbolj natančni pri opisovanju dogodka in njegovih okoliščin, posledic dogodka za ljudi, navajanju časa in kraja dogodka ter vseh morebitnih ostalih okoliščin, ki lahko vplivajo na uspešen odziv policije. Klicatelj je tudi naprošen, da poda svoje osebne podatke.⁵

A pogosto se zgodi, da na številko 113 ljudje ne kličejo le takrat, ko je to nujno. Policija tako pojasnjuje, da klicatelji kličejo tudi v primerih, ko želijo samo splošne informacije (na primer o razmerah na cesti ali celo vizumih za potovanja v tujino), v nekaterih primerih klicatelji celo nalašč zlorabljajo številko. V primeru takšnih klicev, ki niso zares nujni (t. i. »prazni klici«) Policija opravlja preventivno in storitveno dejavnost. Tega je bistveno več, kot bi morebiti pričakovali – Policija navaja tuje raziskave, ki kažejo, da takšna dejavnost zavzame kar 80 odstotkov vse policijske dejavnost, le 20 odstotkov je torej namenjene klasičnemu policijskemu delu.⁶

V primeru »pravih klicev« na interventno številko Policije, policist po sprejemu klica določi prioriteto dogodka. Če je dogodek take narave, da je potrebna policijska intervencija, na kraj dogodka pošlje policiste. V nekaterih primerih je potrebna takojšna, torej nujna intervencija, v večini primerov pa gre za dogodke, na katere je policija lahko napotena takoj oziroma je napotitev odvisna od razpoložljivosti policistov.

Takojšno intervencijo zahtevajo dogodki, če:

- je neposredno ogroženo življenje,
- se uporablja nasilje oziroma Policija ob sprejemu klica oceni, da gre za resno grožnjo,
- je napaden policist oziroma potrebuje pomoč,

---

⁴ Policija je v zvezi s tem v začetku epidemije tudi javno opozarjala ljudi, naj za informacije v zvezi z njo uporabljajo druge, temu namenjene številke ter elektronske naslove, številko 113 pa pustijo za nujne primere, ki jim je namenjena. Policija (2020) Številki 112 in 113 nista namenjeni informacijam glede korona virusa, temveč klicu v sili – obvestilo, 13. 3. 2020, dostopno na <https://www.policija.si/medijsko-sredisce/sporocila-za-javnost/sporocila-za-javnost-gpue/103164-stevilki-112-in-113-nista-namenjeni-informacijam-glede-korona-virusa-temvec-klicu-v-sili-obvestilo>.

⁵ Policija (n.d.) Številka policije za klic v sili 113, dostopno na <https://www.policija.si/o-slovenski-policiji/organiziranost/generalna-policijska-uprava/uprava-za-policijske-specialnosti/operativno-komunikacijski-center/interventna-stevilka-113>

⁶ Prav tam.

- so naznanjena pripravljala dejanja za izvršitev kaznivega dejanja oziroma se kaznivo dejanje že izvršuje in bi storilec kaznivega dejanja lahko pobegnil,
- se je zgodila prometna nesreča s hudimi telesnimi poškodbami ali prometna nesreča, ki ogroža varnost drugih udeležencev v prometu in
- vodja izmene presodi, da dogodek zahteva takojšno policijsko intervencijo.⁷

Dnevni statistični pregled klicev in z njimi povezanimi dogodki nam sicer ne daje popolne slike niti o kriminaliteti, niti policijskem delu. Kljub temu gre za pomemben, četudi delen, prikaz stanja na področju aktualne varnosti. Časovna vrsta dogodkov pa je tudi pomemben statistični vir za primerjalno statistiko v različnih časovnih obdobjih.

Časovna vrsta, ki jo obravnavamo v nadaljevanju, vsebuje naslednje spremenljivke, vse zajete iz dnevnih poročil Operativno komunikacijskega centra Policije:

- datum,
- število prejetih klicev,
- število nujnih (takojšnjih) intervencij,
- število vseh intervencij zaradi naslednjih dogodkov:
  - število kaznivih dejanj:
    - umori in uboji ter poskusi teh kaznivih dejanj,
    - tatvine,
    - drzne tatvine,
    - vlomi,
    - ropi,
    - poškodovanja tuje stvari,
    - nasilje v družini,
    - grožnje,
    - telesne poškodbe,
    - kazniva dejanja povezana z drogami,
    - ponarejanje denarja,
    - ponarejanje listin,
    - preprečitev uradnega dejanja ali maščevanje uradni osebi
  - število prometnih nesreč, pridržanih voznikov in zaseženih vozil:
    - prometne nesreče s smrtnim izidom,
    - umrli v prometnih nesrečah,
    - prometne nesreče s hudo telesno poškodbo,
    - prometne nesreče z lahko telesno poškodbo,
    - pridržani vozniki (alkohol, droga),
    - zasežena vozila;
  - število kršitev javnega reda in mira:
    - število intervencij na javnih krajih,
    - število intervencij v zasebnih prostorih,
    - število pridržanih kršiteljev;
  - število prepovedi približevanja.

---

⁷ Prav tam.

V nadaljevanju podajamo statistično analizo časovne vrste zgoraj navedenih vrst dogodkov od 1. januarja 2020 naprej, po dnevih.

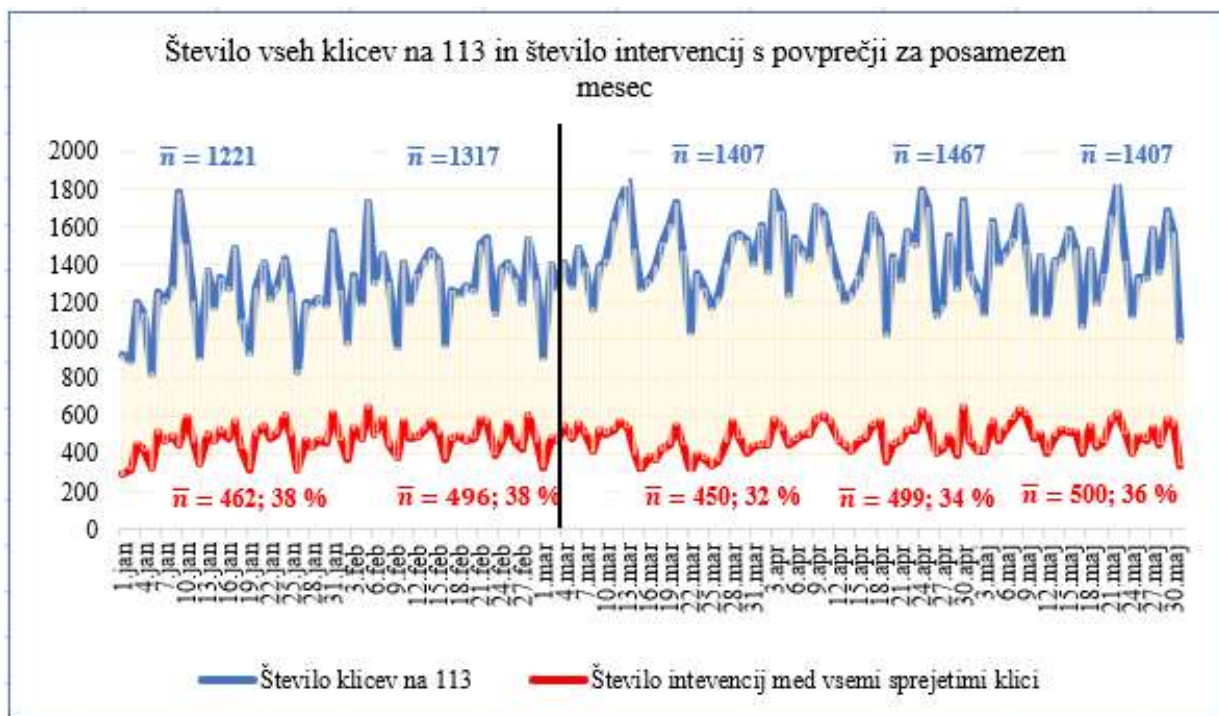
3. Klici na številko 113 in intervencije

Število klicev na 113 se je po razglasitvi epidemije 12. marca povečalo. Marca je bilo povprečno število klicev na dan za 5,8 odstotka večje od povprečnega števila klicev na dan v februarju, aprila pa še za 3,7 odstotka večje od povprečja v marcu. Maja je bilo znova nekoliko manjše in enako številu klicev v marcu.

Ne glede na porast števila klicev pa se je zmanjšalo število intervencij. Zmanjšanje števila intervencij marca je razumljivo, ker se je, kot bomo videli v nadaljevanju, zmanjšalo število klicev, na katere se mora policija odzvati z intervencijo (v nadaljevanju interventni dogodki). Delež takšnih klicev je znašal samo 32 odstotkov, kar je najmanj od vseh opazovanih mesecev. Aprila se je ta delež povečal za dva odstotka, maja pa še za dva (Grafikon 1).

Za primerjavo smo vzeli podatke za leto 2018, ki jih je objavila Policija na zgoraj navedeni spletni strani. Čeprav je v analizi zajeto celo leto 2018, torej leto s povsem normalnimi razmerami, lahko primerjamo nekatere rezultate z rezultati naše nekaj mesečne analize v letu 2020. V letu 2018 je znašal delež interventnih dogodkov 35,8 odstotka, v prvih petih mesecih 2020 pa 35,1 odstotek, med njima torej ni pomembne razlike.

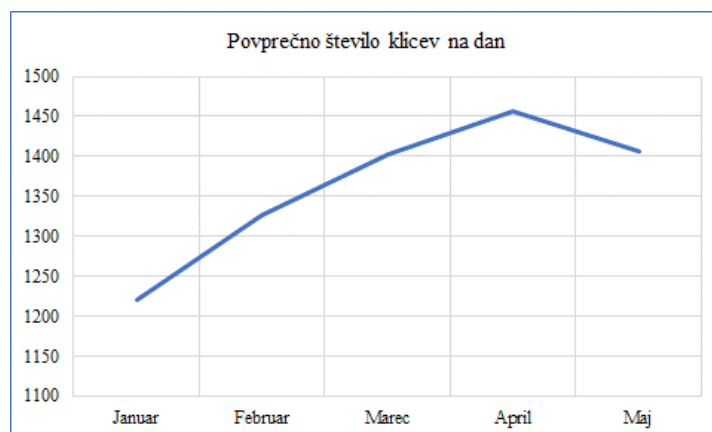
Grafikon 1: Časovna vrsta klicev na 113 in intervencij od 1. januarja 2020 do 31. maja 2020 (vir: Policija)⁸

⁸ Črna črta na Grafikonu 1 označuje dan, ko smo imeli v Sloveniji prvi zaznan primer obolelega s covid-19. Vsi grafi so narejeni na podlagi dnevnih poročil, ki jih Policija objavlja na spletni strani <https://www.policija.si/medijsko-sredisce/dogodki-v-zadnjih-24-urah>.

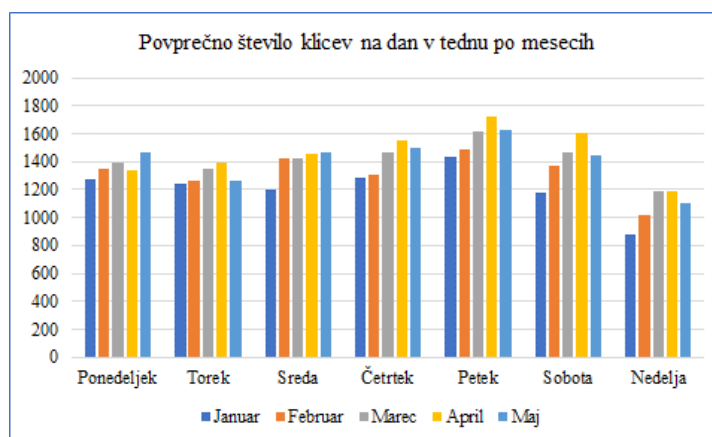
Delež nujnih interventnih dogodkov (osnova so vse intervencije) je leta 2018 znašal 3,7 odstotek, v prvih petih mesecih leta 2020 pa le 0,7 odstotka.⁹ Povprečno število intervencij na dan v marcu je bilo za 10 odstotkov manjše od povprečja v februarju. Aprila se je povprečje v primerjavi z marcem povečalo za 9 odstotkov in je bilo zelo blizu povprečja v februarju, maja pa je ostalo enako številu intervencij v aprilu (Grafikon 2).

Grafikon 2: Povprečno število klicev na dan po mesecih (vir: Policija)

Zanimalo nas je tudi, kako so klici porazdeljeni po dnevih v tednu. V običajnih mesecih je največ klicev ob petkih, najmanj pa ob nedeljah. Iz grafikona 3 je razvidno, da je bilo januarja najmanj klicev vse dni v tednu, sledi mesec februar, v marcu se je povečalo število klicev vse dni, izstopata pa petek in sobota. V aprilu izstopajo vsi dnevi od četrтка do nedelje. V aprilu se je povprečno število klicev povečevalo od ponedeljka do petka in se malo zmanjšalo na soboto in nedeljo (Grafikon 3). Največje število klicev je policija evidentirala v petek 22. maja: 1824, kar je kar več kot dvakrat več od najmanjšega števila v letošnjem letu: 826 (6. januar).

Grafikon 3: Povprečno število klicev po dnevih v tednu v posameznem mesecu (vir: Policija)

⁹⁹ Obstaja sicer možnost, da Policija v letu 2020 v dnevni statistični poročili ni zajela vseh nujnih interventnih dogodkov, a se zdi manj verjetna.

4. Interventni dogodki

Zahvaljujoč natančnim podatkom Policije smo lahko posamezna področja interveniranja Policije analizirali še nekoliko poglobljeneje. Ta natančnejši pregled je bil mogoč za različne sklope intervencij Policije: intervencije zaradi prometnih nesreč, intervencije zaradi različnih kaznivih dejanj: zoper življenje in telo, zoper premoženje ter nasilje v družini, ter intervencije zaradi prekrškov zoper javni red in mir. Ob tem smo podrobneje pogledali tudi intervencije z rezultatom prepovedi približevanja.

a. Promet

Prometne nesreče

Število intervencij zaradi prometnih nesreč se je marca in aprila pomembno zmanjšalo in se maja znova povečalo. Indeks marec/januar znaša 70, indeks april/januar le 57, indeks maj/januar pa že 90. To pomeni, da je v primerjavi z januarjem v marcu bilo le 70 odstotkov tovrstnih posredovanj, v aprilu celo le 57 odstotkov, v maju pa 90 odstotkov.

Statistika dejansko evidentiranih prometnih nesreč, ki jo beleži AVP, je pol manjša – le 47 odstotkov intervencij zaradi prometnih nesreč se je zaključilo z evidentiranjem prometne nesreče (s smrtnim izidom, hudo ali lahko telesno poškodbo, z materialno škodo), v vseh ostalih primerih je policija postopek verjetno zaključila z uradnim zaznamkom.¹⁰ Povprečno je bilo 87 odstotkov vseh interventnih klicev zaradi prometnih nesreč povezanih s prometnimi nesrečami, katerih posledica je bila le materialna škoda.

Takšni podatki ne presenečajo in se skladajo z omejitvami, ki smo jim bili podvrženi predvsem v mesecu aprilu (v marcu so se omejitve začele šele na polovici meseca, v maju pa so bile po polovici meseca nekatere že zrahljane). Manj prijavljenih in evidentiranih prometnih nesreč sovпада z navodilom »ostani doma« in z zmanjšano mobilnostjo ljudi, ki so ji botrovale manjše potrebe po prevozu na delo, zmanjšane možnosti za potovanja zunaj občine prebivanja, priporočila o ne-druženju itd.

Število interventnih klicev zaradi prometnih nesreč s smrtnim izidom je bilo marca in aprila večje kot v januarju in februarju, maja pa enako številu v aprilu. V mesecih januar-maj 2019 se je zgodilo 38 prometnih nesreč s smrtnim izidom, v enakem obdobju letos pa 31. Pomembna pa je razlika med številom smrtno ponesrečenih udeležencev; v mesecih januar-maj 2019 se je smrtno ponesrečilo 43 udeležencev, v enakem obdobju letos pa 32.¹¹

Ta razlika nam pove, da je bilo v vozilih, udeleženi v prometnih nesrečah s smrtnim izidom v letošnjem letu pomembno manj potnikov. Tudi to spoznanje je skladno s pričakovanji: ljudje, ki so se vozili, so bili v avtomobilih večkrat sami ali z manj potniki. Manj enostavno je pojasniti visoko število klicev zaradi nesreč s smrtnim izidom, zaenkrat je mogoče zaključiti le, da je bilo prometnih nesreč sicer manj, tiste, ki so bile, so bile pa v nekoliko večjem deležu hujše

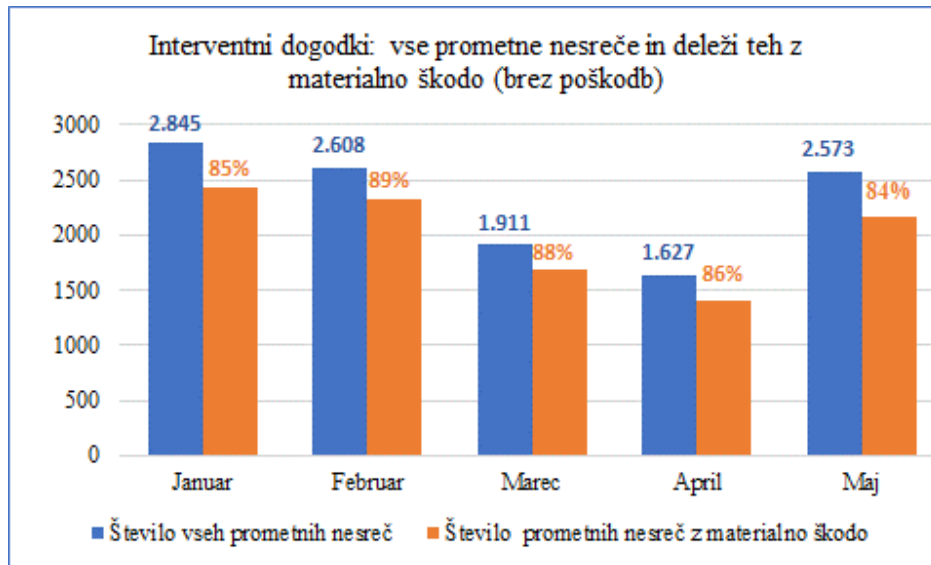
¹⁰ Vir: <https://www.avp-rs.si/wp-content/uploads/2020/05/tedenski-vpis2020.pdf>

¹¹ Vir: <https://www.avp-rs.si/wp-content/uploads/2020/05/tedenski-vpis2020.pdf>

(glej tudi Grafikon 4 in Grafikon 6). Temu pritrjujejo tudi podatki o prometnih nesrečah s hudo telesno poškodbo.

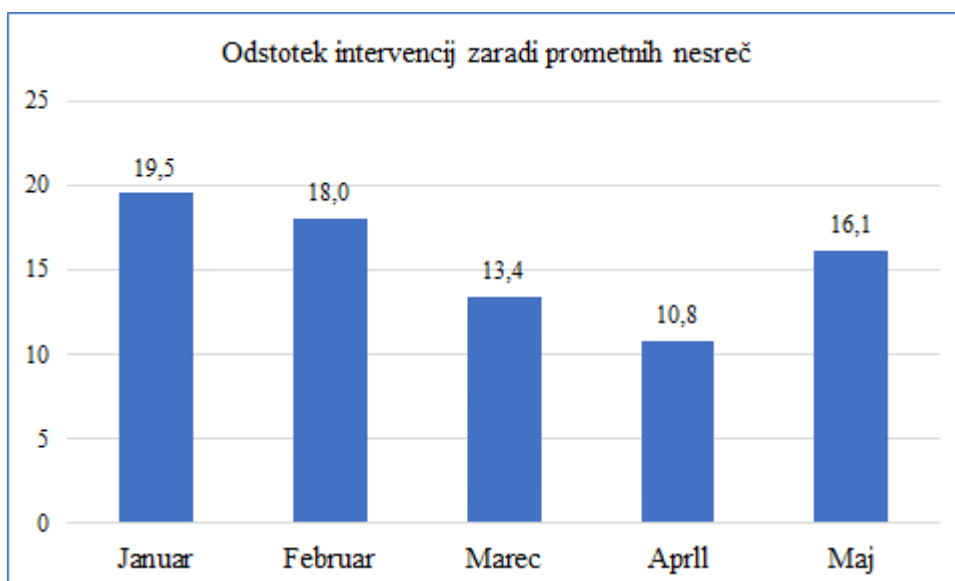
Število klicev zaradi takšnih prometnih nesreč se je v aprilu in maju povečalo v primerjavi s prejšnjimi meseci, število prometnih nesreč z lahko telesno poškodbo pa se je zmanjšalo aprila in povečalo maja.

Grafikon 4: Interventni klici o prometnih nesrečah (vir: Policija)

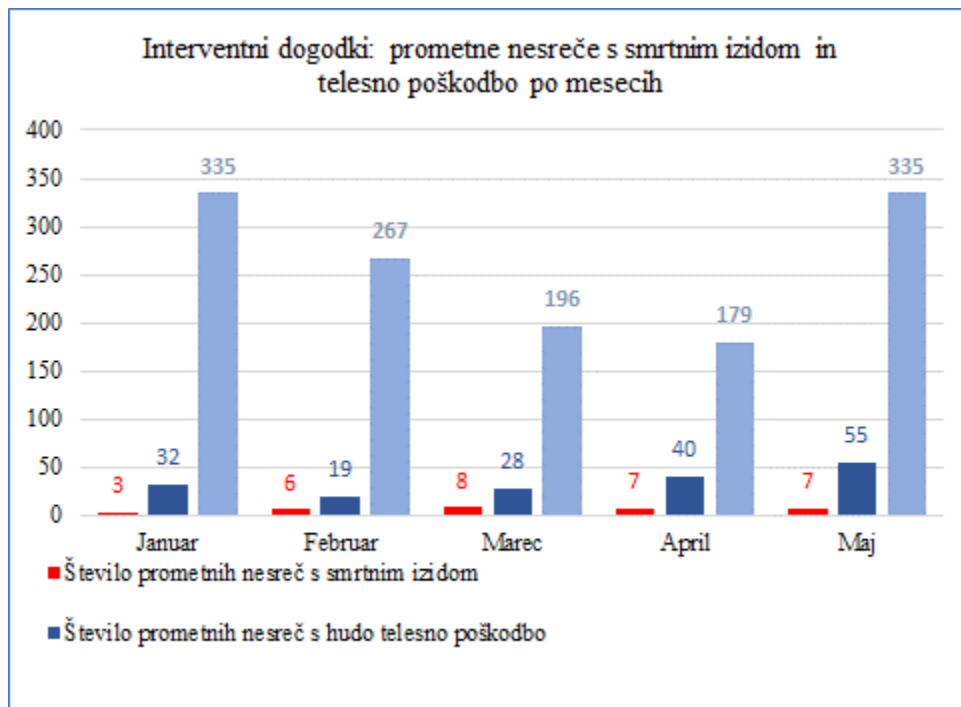

Januarja in februarja so interventni klici zaradi prometnih nesreč zavzemali od 18 do 20 odstotkov vseh interventnih klicev, v marcu in aprilu pa med 11 in 13 odstotki. V maju se je odstotek zopet povečal.

Grafikon 5: Odstotek intervencij zaradi prometnih nesreč (vir: Policija)

Grafikon 6: Interventni dogodki: prometne nesreče s smrtnim izidom, hudo in lahko telesno poškodbo po mesecih (vir: Policija)

Pridržani vozniki

Omejevanje svobode gibanja v sodobnih družbah predstavlja enega najhujših dovoljenih posegov v temeljne pravice, zato je tako postopanje države natančno in strogo regulirano. Temeljno je, da je v svobodo gibanja mogoče zakonito poseči le v tistih primerih in postopkih, ki jih že vnaprej določa zakon ter da je omejevanje na takšni podlagi časovno omejeno na nujno potreben čas. Tudi pridržanje je kot ena od oblik omejevanja osebne svobode tako potrjeno natančnim ureditvam, pravno podlago zanj pa lahko dajejo različni zakoni. Pri pridržanju gre za to, da je oseba, v katere svobodo gibanja se posega, za določen omejen čas zaprta oz. omejena na določenem prostoru.

V Zakonu o pravilih cestnega prometa je zapisano pooblastilo o pridržanju voznika motornega vozila zaradi ugotovljenega alkohola v krvi nad določeno količino, zaradi ugotovljenih psihoaktivnih snovi ter s tem v zvezi z nekaterimi dejanji in stanjem voznika.¹²

Med številom pridržanih voznikov pred (januar, februar) in po razglasitvi epidemije COVID-19 nismo zaznali pomembne razlike. Povprečno je policija v prvih štirih mesecih pridržala po enega voznika na dan (natančno: januar: 1,3, februar: 1,6, marec in april po 1,4). Do razlike je prišlo v mesecu maju, ko je policija na dan pridržala po dva voznika. Skupaj so januarja in februarja pridržali 45 voznikov, marca in aprila 34, in prav toliko maja (torej kot marca in aprila skupaj).

¹² Zakon o pravilih cestnega prometa, 24. člen.

Na "prisotnost" alkohola in psihoaktivnih snovi na naših cestah strogi omejitveni ukrepi marca in aprila niso vplivali. Ugotovitev je zanimiva predvsem v luči prejšnje analize – o zmanjšanem številu prometnih nesreč in ocene o siceršnjem zmanjšanju prometa. V tej luči namreč nespremenjene absolutne številke v resnici pomenijo porast deleža alkoholiziranih voznikov med vsemi vozniki. Poleg tega lahko vsaj čez prste ocenimo, da je morebiti na porast v mesecu maju mogoče pripisati sproščanju omejevalnih ukrepov. Vsekakor slika obeh ugotovitev ni najbolj ugodna.

Zasežena vozila

Policija ima tudi pooblastilo, da vozniku, ki je bil zaloten pri storitvi hujšega prekrška in so pri tem izpolnjeni v zakonu določeni pogoji, zaseže motorno vozilo.¹³ V januarju in februarju je na tej podlagi zasegla povprečno 10 oziroma 11 motornih vozil na dan, marca in aprila po 7 oziroma, povprečje maja pa se je spet zvišalo na 11 vozil. Tudi ti podatki so skladni z ugotovitvami prejšnjih dveh točk.

b. Kazniva dejanja

V zvezi s kaznivimi dejanji so klici na številko 113 res samo okvirna informacija, za katero se lahko skozi nadaljevanje postopka izkaže, da bolj ali manj drži. Na splošno smo v zvezi s kaznivimi dejanji že ugotavljali, da je nanja pandemija covid-19 pomembno vplivala: na nekatera kazniva dejanja tako, da so se zaradi pandemije zmanjšala (npr. žepne tatvine, vlomi v stanovanjske prostore ipd.), na nekatera tako, da so se pomembno povečala (npr. nasilje v domačem okolju), na nekatera pa tako, da jih je sploh omogočila (npr. goljufije pri nabavi zaščitne opreme, goljufije pri uveljavljanju državnih pomoči ipd. (Europol v tem kontekstu govori kar o »*corona crimes*«).¹⁴

Kazniva dejanja zoper življenje in telo

V tej skupini kaznivih dejanj najdemo tako tista, katerih število naj bi se po ocenah strokovnjakov zaradi manjše stopnje druženja ljudi zmanjšalo, kot tiste, katerih število bi se lahko zaradi zaostrenih medosebnih odnosov povečalo. Podatki o klicih na interventno številko po posameznih sklopih kaznivih dejanj temu pritrjujejo, pri tem pa je pomembno opozoriti, da gre za kvalifikacije, ki jih zaznamim kaznivim dejanjem določi policija in se v nadaljnjih postopkih lahko še spremenijo.

Umori in uboji

Policija je v prvih petih mesecih sprejela tri klice zaradi umora (po enega v januarju, februarju, marcu), dva klica zaradi uboja (februar in marec), štiri klice zaradi poskusa umora oziroma uboja, od tega tri klice maja.

---

¹³ Zakon o pravilih cestnega prometa, 23. člen.

¹⁴ Podrobneje o tem glej Plesničar, M., Drobnjak, M., Filipčič, K. (2020) Kriminalieta v času covid-19, Inštitut za kriminologijo, dostopno na: <http://inst-krim.si/2020/04/kriminaliteta-v-casu-covid-19/>, str. 2-3.

Številke so – značilno za slovenski prostor – izrazito nizke in na njihovi podlagi ne moremo delati pomembnih zaključkov.

Telesne poškodbe

Policija je januarja in februarja prejela povprečno po 3 klice v zvezi s telesnimi poškodbami, marca in aprila pa po 2 klica na dan. Maja se je povprečje spet zvišalo na 3 klice.

Nasilje v družini

Zaradi nasilja v družini je policija povprečno sprejela tri klice na dan in to povprečje je enako za vse mesece januar-maj.

Med dnevi v tednu ni pomembnih razlik. Omenimo pa ponedeljke v marcu, ki izstopajo z večjim številom klicev zaradi nasilja v družini, v aprilu so to petki, v maju z največjim skupnim številom teh klicev pa so odstopanja med dnevi majhna.

Ti podatki so razmeroma presenetljivi – prav nasilje v družini je kaznivo dejanje, na katerega mednarodni akterji opozarjajo, da je bilo v tem obdobju v največji nevarnosti. Številke o zaznani kriminaliteti v slovenskem prostoru povečani stopnji ne pritrjujejo, vendar je v ozadju prijav veliko specifičnih dejavnikov, ki jih grobe številke ne morejo zaobjeti.¹⁵

Kazniva dejanja zoper premoženje

Kazniva dejanja zoper premoženje naj bi po ocenah strokovnjakov sodila med tista, ki so se v obdobju pandemije izrazito zmanjšala, saj so se pomembno zmanjšale možnosti za njihovo izvrševanje oz. vsaj za izvrševanje nekaterih njihovih oblik. Temu pritrjujejo tudi podatki o klicih na interventno številko Policije.

Ropi

V januarju in februarju se je Policija odzvala na 43 klicev zaradi ropa, v marcu in aprilu pa 36, od tega v aprilu na 11 klicev. V aprilu, mesecu z najbolj obsežnimi omejitvenimi ukrepi, je bilo "priložnosti" za roparje manj kot v običajnih razmerah. Maja je policija zabeležila 16 tovrstnih klicev.

Tatvine in drzne tatvine

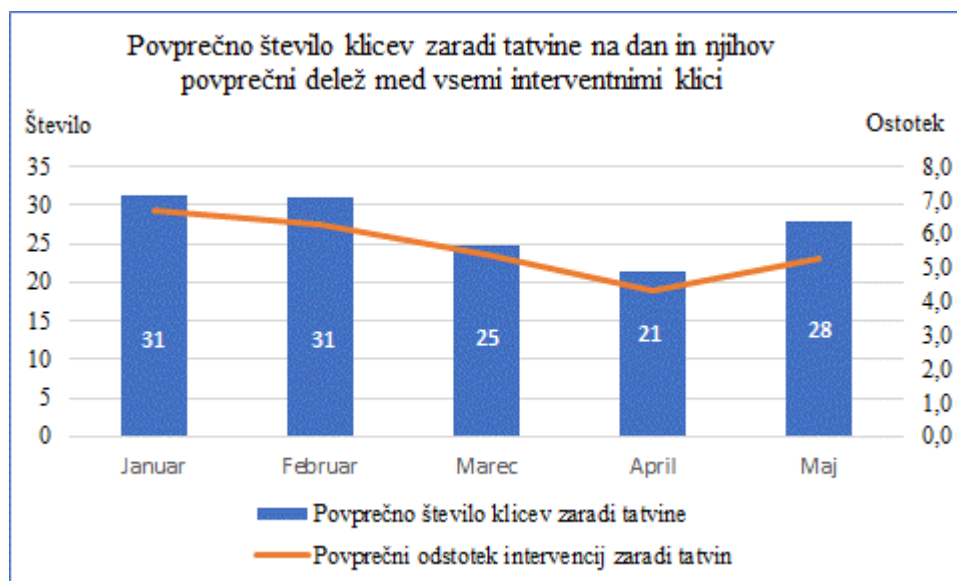
Število klicev zaradi tatvin se je v marcu, še bolj v aprilu zmanjšalo, in se znova povečalo v maju (grafikon 7). Med porazdelitvijo po dnevih v tednu v vseh opazovanih mesecih ni pomembne razlike.

---

¹⁵ Pomembno je na primer, da se je v obdobju »ostani doma« izrazito povečalo ne le tveganje za nasilje, temveč tudi nadzor storilca nad žrtvijo – zaradi katerega je iskanje pomoči lahko izrazito oteženo. Več o tem Plesničar, M., Drobnjak, M., Filipčič, K. (2020) Kriminaliteta v času covid-19, Inštitut za kriminologijo, dostopno na: <http://inst-krim.si/2020/04/kriminaliteta-v-casu-covid-19/>, str. 9-13.

Interventnih klicev zaradi drznih tatvin je bilo v vseh mesecih 43, od tega v januarju 15.

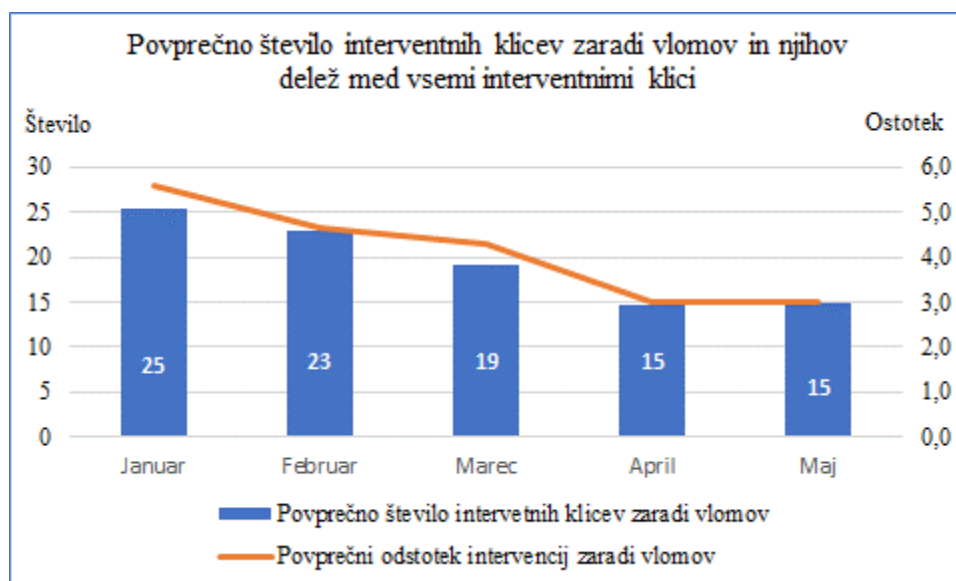
Grafikon 7: Povprečno interventnih število klicev zaradi tatvin na dan in njihov povprečni delež med vsemi interventnimi klici (vir: Policija)

Vlomi

Število interventnih klicev zaradi vlomov se je v marcu, še bolj v aprilu zmanjšalo in na enaki ravni ostalo maja (grafikon 8). Tudi tu med porazdelitvijo med dnevi v tednu v vseh opazovanih mesecih ni pomembne razlike.

Grafikon 8: Povprečno število interventnih klicev zaradi vlomov in njihov delež med vsemi interventnimi klici (vir: Policija)

Poškodovanje tuje stvari

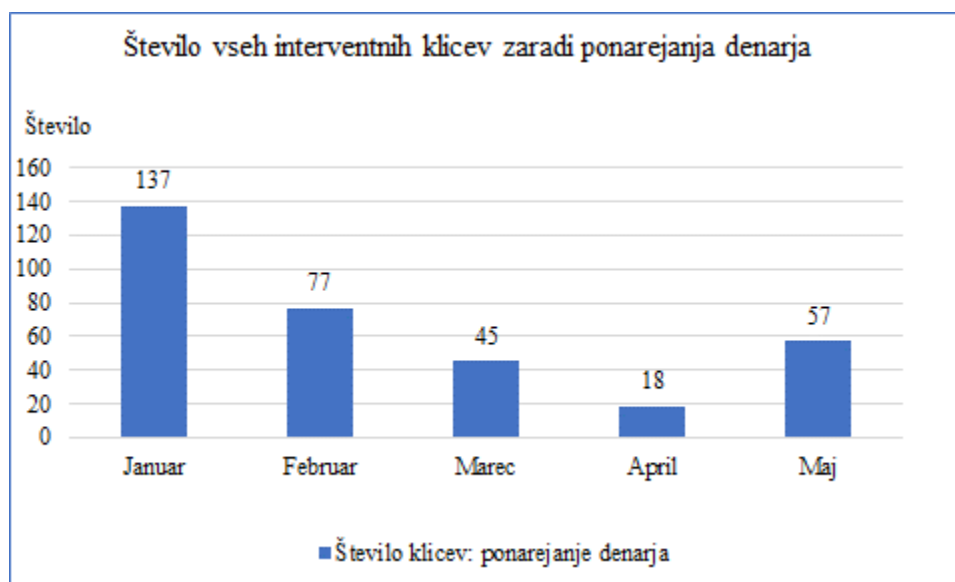
Povprečje števila interventnih klicev zaradi poškodovanj tuje stvari na dan se v vseh opazovanih mesecih ni pomembno spreminjalo. V januarju in v marcu je bilo povprečno 13,5 interventnih klicev na dan, v marcu in aprilu 10,5, v maju pa 13.

Delež interventnih klicev zaradi poškodovanja tuje stvari je okoli 2,5 odstotka v vseh mesecih.

Ponarejanje denarja

Policija prejme relativno veliko število klicev zaradi domnevnega ponarejanja denarja, po mesecih v letu 2020 izstopa januar, v aprilu pa je bilo priložnosti za tovrstna kazniva dejanja bistveno manj, kar se jasno odraža tudi v podatkih o številu takšnih klicev.

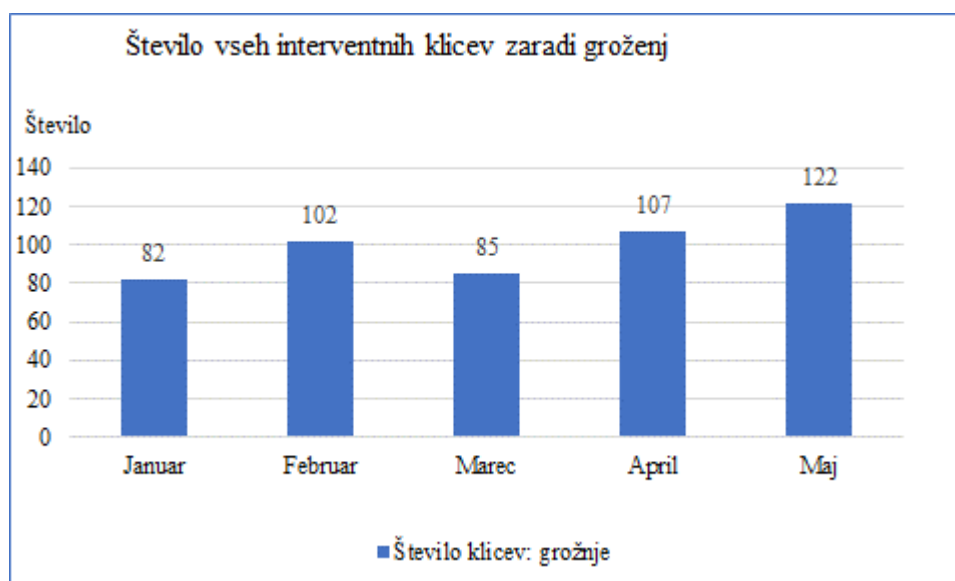
Grafikon 9: Število vseh interventnih klicev zaradi ponarejanja denarja po mesecih (vir: Policija)

Grožnje

Policija je v času omejitev zaradi COVID-19 prejela povprečno po tri klice na dan, število pa se je povečalo v maju, ko se je obseg omejitev že zmanjševal. Pri tem iz podatkov ni mogoče razbrati, za kakšne vrste grožnje oz. znotraj kakšnega odnosa je do teh groženj prišlo. Tudi tu obstaja nevarnost zmanjšanja prijav zaradi povečanega nadzora storilca nad žrtvijo – temu bi lahko pritrjevala tudi porast v mesecu maju, ko je bilo takega nadzora manj.

Grafikon 10: Število vseh interventnih klicev zaradi groženj po mesecih (vir: Policija)

Preprečitev uradnega dejanja

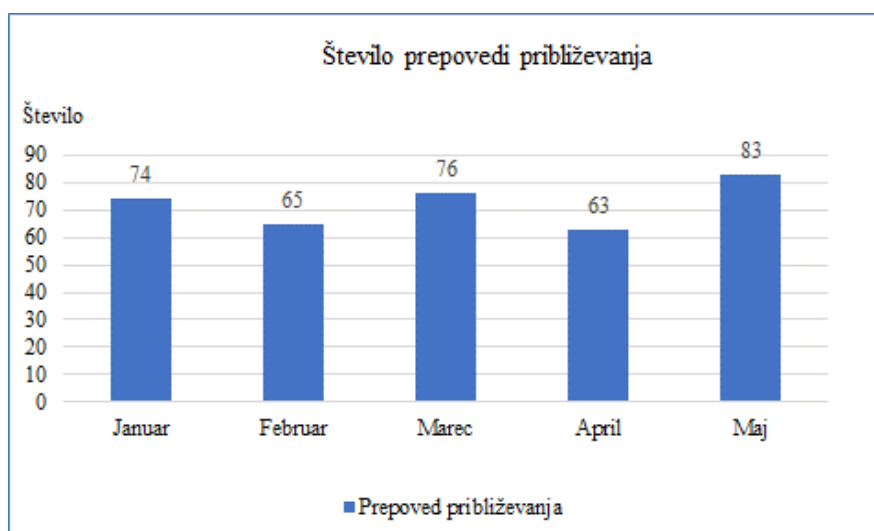
Policija je v povprečju prejela po en klic zaradi preprečitve uradnega dejanja ali maščevanja uradni osebi vsak drugi dan, razlik med meseci ni.

Prepoved približevanja

Policija je v povprečju odredila od dve do tri prepovedi približevanja na dan v mesecih januar-maj, največ maja.

Znižanje v aprilu (ki je nekaj dni daljši od meseca februarja s podobnim skupnim številom) bi znova lahko kazalo na specifične okoliščine v zvezi z družinskimi odnosi in nasiljem – pri katerih so prepovedi približevanja najpogosteje izrečene.

Grafikon 11: Število odrejenih prepovedi približevanja po mesecih (vir: Policija)

c. Kršitve javnega reda in miru

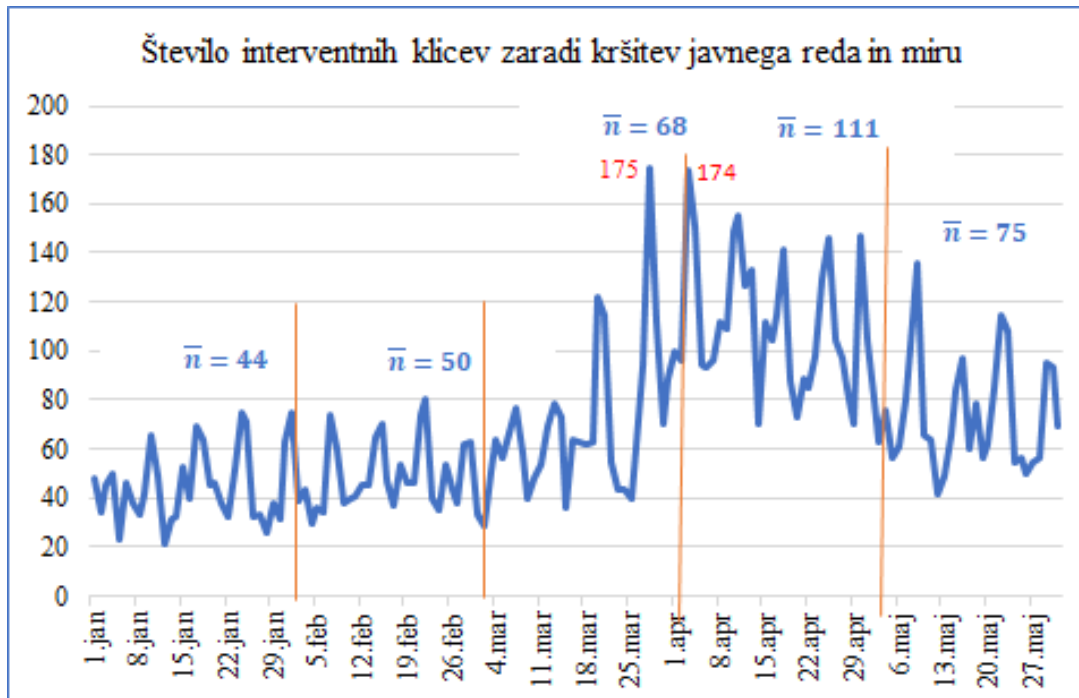
Število interventnih klicev zaradi kršitve javnega reda in miru se je povečalo v marcu za 36 odstotkov, v aprilu pa za nadaljnjih 63 odstotkov glede na marec in se v maju znižalo za 32 odstotkov. Povečanje konca marca in celoten april je gotovo posledica strogih omejitev gibanja prebivalstva, ki jih nekateri niso upoštevali. Največje število interventnih klicev zaradi kršitve javnega reda in miru je policija prejel 28. marca – kar 175 (grafikon 12).

Klici so se gostili ob koncu tedna, v aprilu je bilo od vseh interventnih klicev zaradi kršitve javnega reda in miru, od petka do nedelje prejetih 51 odstotkov.

V primerjavi z ostalimi meseci je v aprilu večji odstotek intervencij na javnih mestih, sicer ni pomembne razlike med meseci (grafikon 13).

Na podlagi samo teh podatkov ni mogoče oceniti, kolikšen delež teh kršitev gre pripisati kršitvam omejitev zaradi pandemije. Sovpada pa višek klicev (28. marec) z vikendom, v katerem je bilo predvsem v obalnih in drugih turističnih mestih veliko razburjanja zaradi večjega števila obiskovalcev,¹⁶ ki je zelo verjetno v veliki meri botrovalo velikemu številu klicev.

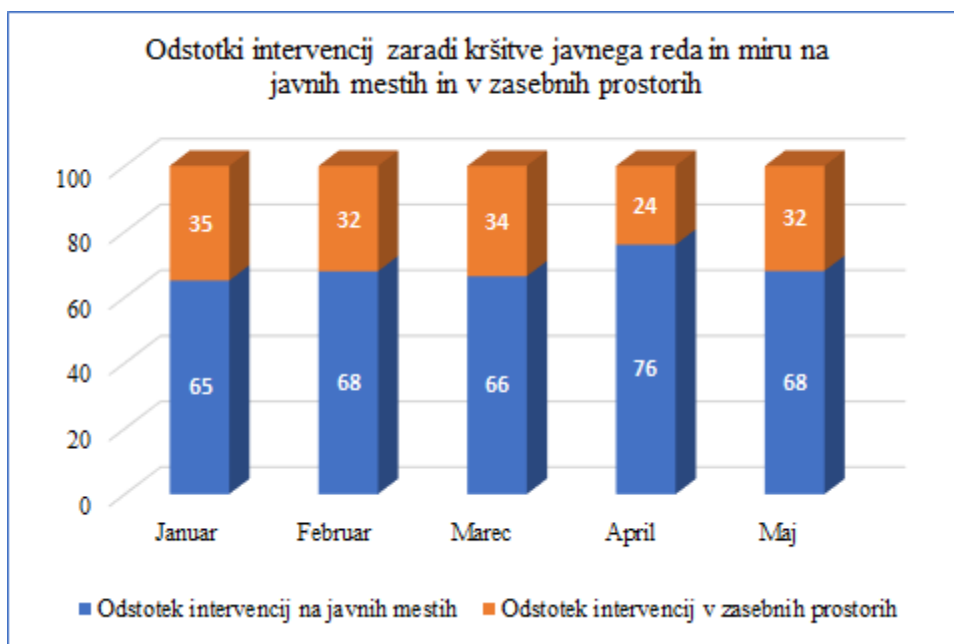
Grafikon 12: Gibanje števila interventnih klicev zaradi kršitev javnega reda in miru s povprečji na dan v posameznem mesecu (vir: Policija)

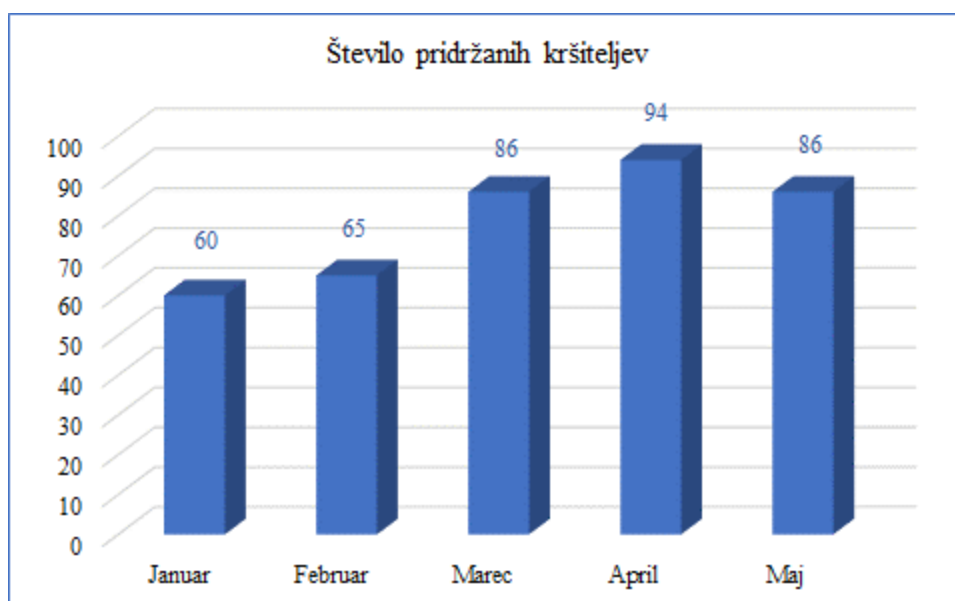
¹⁶ Glej npr. STA (2020) Lepo vreme mnoge državljane premamilo v kršitev prepovedi zbiranja, dostopno na <https://www.sta.si/2745884/lepo-vreme-mnoge-drzavljane-premamilo-v-krsitev-prepovedi-zbiranja>

Število pridržanih kršiteljev se je v marcu povečalo za 32 odstotkov v primerjavi s februarjem, v aprilu pa še za 9 odstotkov v primerjavi z marcem (grafikon 14), kar je vsaj delno mogoče razumeti že zaradi samega povečanja skupnega števila.

Grafikon 13: Deleži intervencij zaradi kršitve javnega reda in miru na javnih mestih in v zasebnih prostorih (vir: Policija)

Grafikon 14: Število pridržanih kršiteljev po mesecih

5. Zaključek

V prispevku smo želeli predstaviti kratek pregled trendov klicanja na številko 113 v zadnjem obdobju in ugotoviti, kako so se spreminjali glede na korenite spremembe vsakdana, ki jih je prinesla epidemija COVID-19 in naše institucionalno in individualno odzivanje nanjo.

V zvezi s prometnimi nesrečami smo ugotavljali, da je bil povprečni delež z njimi povezanih interventnih klicev med vsemi interventnimi klici marca in aprila za 35 odstotkov manjši od povprečnega deleža v januarju in februarju. Obenem se je število klicev zaradi prometnih nesreč v marcu in aprilu pomembno zmanjšalo, predvsem število prometnih nesreč z lahko telesno poškodbo, ne pa tudi število tistih s smrtnim izidom in s hudo telesno poškodbo.

V primerjavi z lanskim marcem in aprilom je v prometnih nesrečah s smrtnim izidom umrlo manj udeležencev, iz podatkov pa lahko razberemo, da je bila v teh nesrečah večinoma udeležena samo ena oseba.

Na večjo ali manjšo "prisotnost" alkohola in psihoaktivnih snovi na naših cestah strogi omejitveni ukrepi marca in aprila niso pozitivno vplivali, kvečjemu obstaja resna bojazen, da je bil delež voznikov pod vplivom nedovoljenih snovi večji.

Pri kaznivih dejanjih smo ugotovili, da je bilo v marcu in aprilu število klicev zaradi dogodkov, ki sodijo med kazniva dejanja zoper življenje in telo, manjše kot v januarju in februarju, maja pa se je število klicev spet povečalo.

Interventnih klicev zaradi nasilja v družini po razglasitvi epidemije ni bilo več, število se je nekoliko povečalo v maju. Iz povprečja trije klici na dan izstopajo petki v aprilu s povprečjem pet klicev. Ob interpretaciji teh podatkov ostajamo previdni, saj so za realno oceno dogajanja preskopi.

Število tatvin, vlomov in poškodovanj tuje stvari se je v marcu in aprilu zmanjšalo v primerjavi z januarjem in februarjem, v maju pa se števila povečujejo, kar se povsem ujema z ocenami strokovnjakov.

Število kršitev javnega reda in mira je doseglo maksimum konec marca in v aprilu, v maju se zmanjšuje. Pri tem ne moremo z gotovostjo ugotoviti, kolikšen delež teh klicev je povezanih z omejitvami v zvezi z epidemijo covid-19, ocenjujemo pa, da je ta delež precejšen.

Tudi tak kratek prikaz dogajanja v zvezi s klici na interventno številko policije torej pokaže, da se je na polju kriminalitete v zadnjih mesecih dogajalo veliko sprememb, nekatere pričakovane in razumljive, druge morebiti nekoliko manj.